vnius·ſ· in inferno obliuionē facit
luxurie maxime et in fine hoīs denu
dacō opm illi⁹· Cū em̄ mortu⁹ fuerit
hō tūc ſtatuet̄ oīs imūdicie añ ocu
los ipi⁹ q̄s opat⁹ fuit p̄us et p has
imūdicias irremediabilit̄ puiet̄· Cō
tra gulā ſiue crapulā dt eccle·xxxv
ij· ꝑpt̄ crapulā multi perierūt in mor
te videlꝫ tpali et etnali· ¶ De tercio
nō q̄ ſicut dt glō· p mrē ꝫ viduā que
flens ſequebat̄ defunctū filiū ſancta
ecc̄a figurat̄· Ideo em̄ vidua vocat̄
q̄ viduata ē corpali p̄ntia kmi ſpō
ſi videlꝫ ihu xpi Hec aūt mater quē
libet pc̄corē amariſſiē deflet tāq̄ vni
cū filiū ſuū· Quilibꝫ em̄ regeneātus
ex aqua ⁊ ſpū ſcō ē ei tāq̄ vnic⁹ fili
us ſūme dilcūs· vñ et ſūme dolet ei⁹
pdicōnē· ¶ De q̄rto nō q̄ ad hoc q̄
pc̄cor reſuſcitet̄ a pc̄cis ad ſpem vite
etne q̄tuor req̄rūt̄· Primū ē q̄ ihūs
accedat et loculū tāgat· Scdm̄ ē q̄
hij ſtent qui defunctū portabāt in lo
culo·i·in feretro· Terciū ē q̄ ihūs de
functo impet ut reſurgat· Quartū
eſt ut defunctus ſe erigat et loquat̄
Et ſic quinto matri viuus reſtituet̄
Tunc ihūs accedit et loculū ideſt cō
ſcienciā pc̄coris tāgit qñ ei metū illi
us extremi iudicij incutit· in quo ſcꝫ
iudicō dn̄s pcutiet virga crudeli om
nes pc̄cores terre· O q̄ infelix quem
agnus tūc leo effectus feriet virga
labiorꝫ ſuorꝫ dicens· Ite maledc̄i in
ignē eternū· Tūc aūt ſtant q̄ prius
mortuū ferebāt qñ videlicꝫ pc̄cor cō-
pūctus p timorē cōterit̄ et deſiſtit a
pc̄cis que eū prius ad puteū gehēne
portabāt· Tunc vero ihs pc̄cori mor
tuo imperat ut reſurgat qñ videlicꝫ

ei robur grē amminiſtrat· Grā q̄ppe
dei dat homini vires ut poſſit reſur
gere· Tunc vero mortuus ſe erigit et
ſedēs loquit̄ cū pc̄cor p ſpem venie ſe
leuat ad celū· et tunc ſedens loquit̄
qñ pc̄ca ſua diſcrete et integre confi
tetur· Oportet ergo ut quilibet pc̄ca
ſua cōfiteat̄ alias ſaluari nō poterit
Cū aūt locutus fuerit p cōfeſſionem
tūc quinto ihs ſacerdotū miniſterio
pc̄corē iam p̄nitentē reſtituit ecc̄ie p
pc̄ti ablucōnē et debite ſatiſfactioīs
iniunctionē· Rogate ergo dn̄m ut tā
ſtrēnue pro pc̄cis nr̄is in vita ſatiſfa
ciamus q̄ poſt hanc vitā in cōſpcū
eius fiducialit̄ appaream⁹· Qd̄ no·
¶ Dn̄ica xvij

Ecce hō quidā ydropicus erat
ante ihm· Ipe vero app̄hēſum
ſanauit eum ac dimiſit· ¶ In iſto
euāgelio tria p̄ncipalit̄ ſūt hic nōn
da· Primū ē quid p domū principis
phariſeorꝫ figuret̄· Scdm̄ ē quid
p ydropicū intelligi detur· Tercium
qualiter ydropicus a ihesu ſanetur·
¶ De primo nota q̄ p domū princi
pis phariſeorꝫ ſcā ecc̄a figurat̄· Pri
ceps aūt phariſeorꝫ eſt glorioſa vir
go maria· Ipa em̄ utpote mr̄ ⁊ ſpōſa
ſoror et filia regis etni· p̄nceps ē to
cius ecc̄e· De hac p̄ncipe dr cā· vij· q̄
pulcri ſūt greſſus tui in calciamētis
filia ſyon· p̄ncipis ·i· dei· glō Ipa em̄
fuit filia et mr̄ p̄ncipis illi⁹ cui⁹ p̄n
cipatus factus ē ſup humeris eius·
vt dr yſa·ix· Per crucē q̄ppe quā doi
nus ihs portauit in humeis ſuis me
ruit p̄ncipatū impij ſempt̄ni· Greſ-
ſus igit̄ filie iſtius principis·i·act⁹
bt̄e v̄gis pulcri fuerūt i calciamētis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

idest in exēplis ſcōꝝ ptm̄· Ipa nēpe
ſtudioſe imitabat̄ v̄tutes et exēpla
p̄cedētiū ptm̄ ac in oībꝫ ſtrēnue exe
q̄bat̄· Et bn̄ bt̄a v̄go p̄ceps phari
ſeoꝝ appellat̄· Phariſei quippe diui
ſi inter̄pt̄at̄· Ipa em̄ ē p̄ceps et dn̄a
fideliū qui vita et moribꝫ diuiſi ſūt
a ꝑplō dyaboli· Populꝰ q̄ppe dyabo
li ſupbꝫ ē· iracūdꝰ· inuidꝰ et accidio
ſus· auarus· luxurioſus et guloſus
Populꝰ em̄ bt̄e v̄gis ꝯ diūſo humilis ē
mitis benignus et religioſus· ſuffi
ciens eciā in hijs q̄ a deo hꝫ et caſtus
et ſobriꝰ· Ihs aūt hāc domū· i· eccaꝫ
intrat ſabbo māducare panē· Deſi
derāt em̄ ut pc̄ores ipi ſabbm̄ faciāt
idest a pc̄is deſiſtāt ⁊ eū q̄ſcē ꝑmit
tāt quē cotidie p pc̄a ipugnāt· Deſi
derat em̄ ut dent ei māducare panē
idest ut decetero p ꝯuſionē verā volū
tatē ſuā pficiāt· Vn̄ legit̄ in ioh̄· iiij·
Cū cū ih̄s mulierē ſamaritanā ꝯuer
tiſſet et illa in eū credēt· venerunt di
ſcipuli eius apportātes cibū materi
alē et dicebāt· Rabbi māduca· Qui
bus ipe r̄ndit· Ego cibū habeo man
ducare quē vos neſcitis· q· d· bn̄ refe
ctus ſū p ꝯuſionē et fidē huiꝰ mulie
ris· Quicūqꝫ em̄ facit volūtatē dī op
timo cibo cibat eū· ¶ De ſcd̄o nō q
p ydropicū q̄libꝫ pc̄or intelligit̄· Et
hoc nō imeito ſi q̄s ꝓprietates et diū
ſitates ydropiſis adaptauerit pc̄is
Eſt em̄ ydropis error digeſtiue v̄tu
tis in epate tumorē mēbroꝝ gn̄ans·
Et nō q p ydropicū itelligit̄ hō qui
ſeptē morbꝫ pc̄is ē inuolutꝰ vid̄ li
cet ſupbia ira īuidia auaicia accidi
a gula ⁊ luxuria· Eſt em̄ q̄druplex
ydropis· Prima vocat̄ leuce flegmā
cia· q̄ hāc patit̄ totū corpꝰ hꝫ vehemē
ter iflatū et ſupficies cutis eius ē al
ba· Vn̄ p hāc ſigtur ſupbia ⁊ vana
glā et mirabilit̄ hoīnē iſicit· Cōt̄ dt
aplūs ad chorin· j· iiij· Vnꝰ adūſus
alteꝝ nō inflet̄· Itē ad chorin· ij· xij·
Nō ſint iflacōes in vob̄· Scd̄a ſpēs
ydropiſis· yposarca vel anaſarca vo
cat̄· In hac ydropiſi ſupfluꝰ humor
nō vſqꝫ ad cutē vel exteriꝰ expellit̄· ſꝫ
ſub carne retinet̄· Vn̄ yposarca de
ſignat inuidiā que interiꝰ iacet· Pu
tredo q̄ppe oſſiū ē inuidia ſic dī pū· x
iiij· Tercia ſpēs ydropiſis vocat̄ tim
panites· qui hāc patiūt̄ vēter eoꝝ p
cuſſus reſonat ad modū timpani· ꝓp
ter hoc p hāc ira deſignat̄ q̄ hominē
ſuſcitat in indignacōnē et clamorē
Cōtra dt aplūs ad ephe· iiij· Nolite
cōtriſtare ſpm̄ ſcm̄ dei in q̄ ſignati e
ſtis in die redēpcōnis idest in die bap
tiſmatis regeneracōnis· Et quō nūc
cōtriſtabit̄ ſequit̄· Oīs amaritudo ⁊
ira et idignacō et clamor et blaſphe
mia tollantur a vobis cū oī malicia
Quarta ſpēs ydropiſis vocat̄ aſchi
tes qui hāc patiūt̄ vēter eoꝝ pcuſſus
reſonat ad modū vtris ſemiplenī·
Vn̄ p hanc gula figurat̄· Pere em̄
guloſi patiunt̄ aſchitē q̄ venter eoꝝ
ſemp eſtuat ad cibū ⁊ ad potū velut
vter ſemiplenꝰ· Cōtra hoc dt paulꝰ
ad roma· xiij· Non ſitis i cōmeſſacōi
bus et ebrietatibꝫ ſed induimini dn̄m
ih̄m xp̄m· q· d· Nolite nimis cibū et
potū appetere ſed potius appetite do
minū ih̄m xp̄m· quia ipe eſt vera re
fectio animaꝝ veſtrarū· Quintū qd̄
attēdit̄ in ydropico hoc ē q ſic gloſa
dt· ꝓpriū ydropiſi ē q̄nto plꝰ biberit
Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tanto ãplius ſitit· et ꝑ hoc vocari p̄t
auaricia q̄ ſemp ē ſitibūda· Auaricia
em̄ ē vna filiaꝝ illꝰ ſangſuge· i· dy
aboli q̊ ſemp dt affer affer· ut dr ꝓu
xix· ibi dt glō· Creſcit amoꝛ mūdi q̄tū
tū pecūia creſcit· Dicit ecīā ſaluſtius
Auaricia pecūie ſtudiū hꝫ quā nemo
ſapiēs vnq̄ꝫ cōcupiuit et q̄ſi veneīs i
buta corpus aīmqꝫ virilē effeminat
ſemp īfinita ſemp īſaciabilis neqꝫ co
pia neqꝫ iopia minuit᷑· Sextū qꝺ
attendit᷑ in ydropico hoc ē ꝙ hꝫ feti
dū anhelitū· et ꝑ hoc nōt᷑ luxuria q̄
fetet corā deo et āgelis et hoībꝫ· ꝓpt̄
hoc dt āſelmꝰ· O ꝙ̄ tolerabilꝰ fetet
canis putridus hoībꝫ ꝙ̄ aīa pc̄caťx
deo· Septimū ē qꝺ attēdit᷑ in ydropi
co ꝙ videlicꝫ g̅uis ē ⁊ piger· et ꝑ hoc
exp̄mit᷑ accidia que hominē g̅uē et
pigrū reddit in obſequio ihū xp̄i Cō
tra pigros et accidioſos dr ꝓu· xx·
ꝓpter frigus piger arař noluit men
dicabit ergo eſtate et non dabit᷑ ei
Pigri ꝓpt̄ frigus deſidie nolūt modo
mittere manus opacōis ad aratrū
crucis qꝺ ipe ihs q̄ſi quidā bos trax
it· et ꝓpt̄ hoc in eſtate cū ſol ſempit᷑
ni ardoris caput eoꝝ exuret· mendi
cabūt diuinā miam et nō dabit᷑ eis
nec vna gutta alleuiacōis et mie·

¶ Tercō nō ꝙ ad hoc ꝙ ydropicus
a dn̄o cuvet᷑ tria requirūt᷑· Primū ē
ꝙ ydropicus an̄ dn̄m appareat Se
cūdū ē ꝙ eū dn̄s app̄hēdat· Tercīū ē
ꝙ ſanet eū ac dimittat· Primū igit᷑
ē ꝙ ydropicus ſit et appareat ante
ih̄m qn̄ videlꝫ dn̄s pc̄coꝛē reſpicit o
culis mie ſue· Sic dn̄s petrū qui eū
ter negauerat oculis mie clementer
reſpexit· Vn̄ dt lu· xxij· Et cōuerſus
dn̄s r̄ſpexit petrū· et egreſſus petrꝰ
foras fleuit amare· Scd̄o ad cura
tionē ydropici nc̄c̄e ē ut dn̄s eum du
plici manu app̄hēdat· i· ad ſe ptēdat
videlicet maū mie et manu iuſticie·
Quelibꝫ iſtaꝝ manuū q̊nqꝫ digitos
habet· In maū vō mie p̄mus digitꝰ
ē ꝙ dn̄s nos ſuo ſanguine de ptāte
dyaboli liberauit· Scd̄s digitus eſt
ꝙ dn̄s nos baptiſmati viuos reſer
uauit· Tercīꝰ ē ꝙ pc̄ā a nr̄ā diutiſſiē
tolerauit· Quartus ē ꝙ inſup nob̄
nc̄citates corpis ſatis largit᷑ admi⸗
niſtrauit· Quintus digitꝰ ē ꝙ ſe ad
hoc ꝙ nos ad p̄niaz libentiſſiē ſuſci
piet obligauit· Et vere hec q̊nqꝫ dili
gent᷑ cōſiderata de iure pc̄coꝛē mouē
debent ad p̄niam· Cū aūt pc̄coꝛ hec
quinqꝫ fidelit᷑ cōſiderās ad p̄niam cō
pūgit᷑· tūc eū dn̄s maū mie ſue app
hēdit ad ſalutē· Altera manus dn̄i ē
manꝰ iuſticie· Quinqꝫ vō digiti ma
nus iſtiꝰ ē quintuplex cōſideracō cir
ca diuinā iuſticiā· Primo em̄ rōnē
reddituri ſumꝰ corā dīna iuſticia de
aīa et corpe nr̄ō q̄ ab ipō ut ꝑ hec ei
ſuiremꝰ accepimꝰ· Scd̄o racōnem
reddemꝰ de ſanguine vnigeniti filij
dei cui debitas vices ſuitutis nō re
p̄dimꝰ· Tercō rō a nob̄ req̄ret᷑ de oī
tpe ⁊ de vniūſis q̄ cū tpe de maū dn̄i
ſuſcepimꝰ· Qr̄to rōnē reddemꝰ de oī
pc̄ō qꝺ vel cogitacōe vel locucōne vel
opacōe cōmiſimꝰ· Quinto rōnē red
demꝰ de oī bono ope qꝺ poteramꝰ fe
ciſſe et nō fecimꝰ· Quis hec q̊nqꝫ bn̄
cōſiderās ecīā ſi ſaxeus vel ferreꝰ fu
erit nō trepidabit? Quecūqꝫ gͦ dn̄s
hac duplici maū ꝑ ſpem et metū vē
app̄hēdēs ſn̄ dubio ſanabit eū ꝑ verā

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pnīam ⁊ ſic ſanatū dimittet in pace ac requie ſempitna. Rogate gᵒ dn̄m ut ſic nos ſanaē digneť vt ad et͞nā regem pūgere mēamur. Qđ nob̄ ac͞

¶ Dn̄ica xviij.

Diliges dn̄m deū tuū ex toto cor de tuo et ex tō aīa tua et ex tō mēte tua. ¶ Quatuor ſūt h̄ nōnda Primū ē q̄liť dn̄s diligi p̄cipiať. Se cūdū ē quaē q̄lib3 dn̄m diligē teneať Terciū ē q̄b3 ſignis aliq̄s deū diligē ꝓcedať. Quartū ē q̄ boā q̄ deū dilexe rit aſſequať. ¶ De primo nō ꝙ dn̄s diligi p̄cipiť ex toto corde ⁊ tō aīa et ex tō mēte. Ex toto corde dn̄s diligi p̄cipiť ꝗ ut dī ph̄us. cor eſt p̄ncipiū oīs ſenſus et motꝰ. et oīa mēbra v̄ tutē a corde recipiūt. Igiť dn̄s ex to to corde ē diligēdꝰ. i. ex oī motu ⁊ ſen ſu nrō. ſ. ex oīb3 v̄bis et opib3 nr̄is et ex oī viſu auditu guſtu odoratu ⁊ tactu ut videl3 v̄ba lingue nrē ⁊ ope ra manuū nrāꝝ ⁊ oēs ſenſus nrōs extiores ad dilcōnē dn̄i ꝯūtamꝰ. Ex tō eciā aīa dn̄s ē diligēdꝰ. Aīa vero tres h3 potētias. ſ. rōnabilitatē ꝯcu piſcibilitatē et iraſcibilitatē. Per rō nabilitatē diſcernit inť bonū ⁊ malū ꝑ ꝯcupiſcibilitatē diligit bonū. ꝑ ira ſcibilitatē reſpuit malū. Igiť ex tō a nima. i. ex oīb3 potētijs eiꝰ deū debe mus diligē ut videl3 dei dilcōne nos īuitāte inť bonū ⁊ malū diſcernētes Bona. i. v̄tutes eligamus. et mala hoc ē vicia reſpuamꝰ. In tō eciā mē te. i. ex oī memoria dn̄s ē diligendus Sicut ei ipē nūꝗ̄ obliuiſciť miſereī nr̄i. ſic eciā dignū ē ut et nos cotidie remiſcamur amoris ſui. ¶ De ſcđo nō ꝙ ad minꝰ ꝓpť q̄nq3 cāas q̄lib3 te neť dn̄m diligē. Prima ē ꝗ nos ad ymaginē ſuā creauit. De hoc dī ecc̄ꝰ xij. Deꝰ creauit de t̄ra hoiem ⁊ ſcđm ymaginē ſuā fecit illū. Hic ec̄ dī au guſti. i libro de ſpū ⁊ aīa. Miſer ego q̄ntū deberē diligē deū meū q̄ fecit me cū nō erā. Nō erā et de nichilo me fe cit. nō lapidē. nō arborē. nō auē vel aliq̄d de aīalib3. ſ3 voluit me eſſe hoi nē dedit m̄ viuē ſentiē et diſcernere. Scđa cā ē ꝗ nos de ꝑtāte dyaboli ꝑ ſuū ſanguinē liberauit. Vn̄ dī apl̄s ad titū ij. Qui dedit ſemetipm ꝓ no bis ut nos redimēt ab oī iniq̄tate ⁊ mūdaret ſibi ꝓplm̄ acceptabilē ſecta torē bonoꝝ opm. Oīs iniq̄tas dyaꝰ appellať ꝗ ipē in iniq̄tate delectať. et iniq̄tatē ꝑſuadet. Diligēdꝰ ē dn̄s dei filꝰ ꝗ ſangine ſuo de manū iniqui tatis. i. dyaboli libeāuit. et ꝗ eciā ꝑ ipm cruorē ſuū nos lauit et emūda uit ut deo prī acceptabiles reddere mur et deinceps bona opa ſectare mur. Hinc eciā dicit augꝰ in predc̄o libro. Miſer ego q̄ntū deberē diligē deū meū qui me redemit cū pierā. ad mortalē deſcendit. mortalitatē ſuſce pit. mortē vicit. et ſic me reſtaura uit. perierā venit ille poſt me ut redi meret me et tm̄ dilexit me ut ſangui nis ſui p̄ciū appenderet ꝓ me. Terci a cauſa ē quare dn̄s ē diligendꝰ ꝗ pc̄a nrā diſſimulauit. Vn̄ dī ſapi. xi. Miſereris oīm qm̄ oīa potes et diſſimulas pc̄a hoim ꝓpť pnīaz Di ligis em̄ oīa que ſūt et nichil odiſti eoꝝ q̄ feciſti. parcis aūt oībus qm̄ oīa tua ſūt dn̄e q̄ amas aīas valde Itaq3 iſanꝰ ē hō ſi nō dilexit deū ſuū